

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Örigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta Ta Ellēnisti Heuriskomena

Cui idem præfixit Origeniana, Tripartitum opus, quo Origenis narratur vita,
doctrina excutitur, scripta recensentur

Origenes

Rothomagi, 1668

II. [...], eorumque vetustis interpretationibus,

urn:nbn:de:hbz:466:1-25059

Genesim libros tredecim: mysticarum Homiliarum libros duos: in Exodo Excerpta: in Levitico Excerpta: A
item Monobiblia, & c. ap̄p̄on libros quatuor, De resurrectione libros duos, & alios De resurrectione
Dialogos duos. Quid sint Monobiblia incertum est. Fortasse non peculiare aliquod Origenis
 opus hoc nomine signatur, sed ea ejus Opuscula, quæ nos Syntagmatum appellatione
 complectimur. Cum enim Exegetica enumerasset Hieronymus, tum in unam classem
 Syntagmata conjicit, ad eaque suo ordine percensenda accedens, *item*, inquit, *scripsit Mo-*
nobiblia, & c. ap̄p̄on libros duos, & c. quasi dixisset: Item sequentia scripsit Syntagmata (quæ
 & Opuscula deinde Rufinus appellat) nempe libros *& c. ap̄p̄on*, &c. Atque hæc, quod non
 aliorum librorum causa essent elaborata, nec alijs adjungenda essent libris, cujusmodi
 erant Exegetica; sed proprio continerentur argumento, & circa peculiarem sibi materiam
 versarentur, ideo Monobiblia appellata sunt. Sed hæc pro conjectura haberi volo.

Ad postremum Vincentius Bellocensis Speculi doctrinalis libr. 18. cap. 43, Origenis
 lucubrationes quæ ad sua pervenerant tempora enumerans, sic auspiciatur: *Apologia pro*
se, tractatus 1. Doctrinæ quidem suæ defensionem ad Fabianum Papam misisse Origenem
 supra notavimus: an ea his significetur Vincentij verbis, an aliud quippiam opus Lector
 perspicax arbitretur.

XI. Minime vero in hunc censum conferenda videretur esse Philocalia, ut quæ à Basi-
 lio & Gregorio Theologo confuta & confarcinata sit. Quoniam tamen ex Adamantij
 pannis tota contexta est, & ex ventilatis supra Origenis Operibus fere detracta sunt fra-
 gmenta quibus illa constat, ideo non pro diverso aliquo opere habenda est, sed pro Ori-
 geniano tantum centone, in quo Origeniana omnia sunt præter contextum: proptereaque C
 in hanc seriem à nobis admittetur.

SECTIO SECUNDA.

DE ORIGENIS SYNTAGMATIS QUÆ SVPER SVNT,
DEQUE VETUSTIS LIBRORVM & c. ap̄p̄on INTERPRETATIONIBVS.

I. Agitur de libris De resurrectione, II. & c. ap̄p̄on, eorumque vetustis interpretationi-
 bus, III. *ερωτητηριον*, IV. *Protreptico ad martyrium*, V. libris contra *Celsum*, VI. *Episto-*
lis, VII. libro De Oratore, VIII. & Philocalia.

I. **E**X enumeratis proxime Adamantij Syntagmatis fere omnibus, vel toti libri, vel
 insignia fragmenta, vel particulae aliquæ ad nostra tempora pervenerunt. E libris
 quidem De resurrectione primo & secundo fragmenta aliquot deponit Pam-
 philus in Apologeticis, ad septimam depellendam criminationem, qua de resurrectione
 male sensisse Origenes dicebatur. Ex eodem quoque Opere, capitis decimi libri secun-
 di & c. ap̄p̄on, fatente ipso Origene, pars aliqua translata est.

*Orig. lib. 2.
De princ.
c. 3.
Bar. A. 232.
cap. 4.*

II. Baronius libros & c. ap̄p̄on ad exemplum Longini elaboratos ab Origene suspiciatur.
 Longinum siquidem huius tituli librum scripsisse refert Porphyrius in Vita Plotini. Si
 quis è contrario Longinum asseruerit operis sui argumentum ab Origene summissè, à vero
 longius non abibit; aequè enim utrumque incertum est. Libri inscriptionem parum asse-
 cutus est Rufinus, qui in Prologo ad libros & c. ap̄p̄on reddi eam posse dicit *De principis*, vel
De potentibus. Quis vero non intelligit Christianæ religionis, ac veræ Philosophiæ elemen-
 ta hoc libro tradere propositum Origeni fuisse? Quamobrem revera sunt, ut subjicit Rufe-
 nus, & obscurissimi, & difficillimi. Addere poterat; erroribus quoque, & *ἀσάφειαν* *πρόσθεται*
 seminibus fertillimi: in iis quippe præcipua dogmatum suorum fundamenta Origenes
 posuit. Quocirca Didymus brevibus eos illustravit commentariolis, Rufinus vero Roma-
 na loquela exposuit. Verum ut errorum suorum capita in hac lucubratione conclusit Ori-
 genes, ita in eadem mala suæ & fluxæ penitus in interpretando fidei egregium specimen F
 edere velle visus est Rufinus: sic enim fatur in Prologo: *Sic ubi ergo nos in libris eius (& c. ap̄p̄on)*
aliquid circa id invenimus, quod ab ipso in cæteris locis pie de Trinitate fuerat definitum, velut
adulteratum hoc & alienum, aut prætermisimus, aut secundum eam regulam pronuntium, quam ab ipso
frequenter invenimus assertam. Si qua sane velut peritis jam & scientibus loquens, dum breviter
*transire vult, obscurius protulit; nos ut manifestior fieret locus, ea qua de ipsa re in alijs eius libris ap-
 pertius legeramus, adiecimus explanationi studentes: nihil tamen nostrum diximus, sed licet in alijs locis di-
 cta, tamen sua sibi reddidimus. Qui licet suam voluisset celare perfidiam, facile illa sese prodi-
 disse. Ex eo quippe libro multa in Apologeticum transtulit Pamphilus, quæ in Rufiniana
 interpretatione desiderantur: velut in eo capite, ubi agitur De coæternitate Filij Dei, & imeta-
 rabilitate eius à Patre, recitatur testimonium istud è libro primo: Videamus ergo quid sit Salva-*

A *tor noster. Splendor dicitur, &c.* quod frustra in Rufini conversione requiras. Tale & illud est è libro itidem primo pettum: *Ex eo quod dicit Apostolus Paulus: Non ab hominibus, &c.* quod habetur in eo capite ubi tertiæ criminationi Pamphilus respondet. Aliud quoque indidem profert ad quartam criminationem refellendam, quod Rufinus in interpretatione omisit. Fragmenta præterea Philocaliæ ex hoc Opere mutuata summam eius vanitatem coarguunt, si cum ipsius verbis contendantur. Quamquam dubitari potest annon aliqua detraxerint Basilius & Gregorius Philocaliæ contextores, quæ ab orthodoxa fide dissentirent. Certissimum vero petitur indicium ex conflictione locorum, quos è libris *αὐτοῦ ἀρχαῖοι* acceptos, Rufinianorum valde dissimiles Iustinianus in Epistola ad Menam representavit. Itaque ex hac Rufini infidelitate quanta Christianæ pietati & doctrinæ pericula existerent, intelligens Hieronymus, novam interpretationem meliori fide adornavit, & Latinæ Ecclesiæ Origenis revelavit errores, nullis artibus dissimulatos, nullo falsæ interpretationis fucò oblitos; ut ab iis in propatulo positis facilius sibi Lector caveret. Verum ad hanc atatem nova istæ interpretatio non pervenit.

B Narrat ex aliorum fide Andreas Rivetus Critici sacri libro 2. cap. 12, libros *αὐτοῦ ἀρχαῖοι* Græce scriptos extare in quibusdam Bibliothecis. Falsum id esse affirmare ausim: nam neque in Gallicis, aut Italicis, aut Germanicis, aut Hispanicis reperiri eos certissimum est. Incertum vero est an ex aliena fide, an ex suo ingenio conjecerit Abrahamus Scultetus, Anacephalæosin, quæ quartum claudit librum Operis De principiis, esse Rufini vel Pamphilii: Quod ut nullo auctore, nulla ratione subnixum proponitur, ita nullo adducto argumento repudiatur.

Scultet. in Medull. Theolog. part. libr. 9. cap. 4.

C III. Ostendimus supra auctore Hieronymo *ὀριγενιστίς* Origenis, ad Stromateon Clementis Alexandrini exemplum compositos, Christianorum dogmata cum Philosophorum sententiis contulisse, illaque ex iis confirmasse. Specimen illorum è sexto libro defumptum exhibet Hieronymus libr. 1. Apolog. advers. Rufin. cap. 4. quo cum Platonem induxisset Origenes, probantem mendacio uti aliquando licere, idem sacrorum Librorum auctoritate, & Iudithæ, Estheræ, ac Iacobi Patriarchæ exemplo adfruit.

D IV. Fragmentum è Protreptico Origenis ad martyrium Bibliotheca Regia suppeditat. Totum veto opus, illustrissimi Domini de la Barde, Christianissimi Regis apud Helvetios Legati cura è Basiliensi Bibliotheca depromptum, ejus frater Ecclesiæ Parisiensis Canonicus, raræ vir pietatis, humanitatis, & integritatis, mei juris fecit, suoque à me inter Origenis Syntagmata ordine collocabitur.

E V. De libris contra Celsium ita loquitur Eusebius in Antirrhethico adversus Hieroclem: *ἀντιρρητικὸν δ' ἔδωκε καὶ πρὸς τὸ ἰδιῶς κατὰ αὐτὸν [καθὼς ἀνατίθεται, καὶ σοφιστικῶς] ἐν ὁμοίᾳ ὁκτώ ἑυχρημάτιστο, ὅτι ἀεὶ ἔχει γραφῆσαι, καὶ ἐπὶ τὴν ἀρχαῖαν ἀποστολὴν τὴν ἐπιτομὴν καὶ τὴν ἀληθῆ ἰστορίαν, ἢ τὰς ἀποστολικὰς ἀποδείξεις, ἐν ὁμοίᾳ ἑρηνησμοῦ, ὁ δὲ δηλαδὴ ὁ ὀριγενιστὴς ἐπιτομὴν ἐποίησεν ὅσα εἰς τὸ αὐτὸν ὑποθέσει πᾶν τὸ ἐπιτομῆν καὶ εἰρησμοῦ, καὶ ἀποστολικῶν ἀποδείξεων.* Jam autem potestate, licet non destinato contra ea scripto, obtrita & confutata sunt (scripta Hieroclis) in octo libris quos Origenes conscripsit adversus Celsi Verum sermonem, jaclantiorem Opere illo (Hieroclis) qui Philalethes inscribitur: in quibus causas omnes & argumenta complexus vir ille, omnia simul quacun- que super ea re à quoquam vel dicta sunt, vel dicuntur posthac, in antecessum dissolvit. Vero; non alias enim tantam doctrinæ Christianæ & profanæ ubertatem, tanta argumentorum pondera expromit. Causa scribendi Celsus fuit Epicureus, qui Christianam religionem impugnaverat libro, cui titulum fecerat, *ἀληθὴς λόγος*. Is cum summo plausu à Christi adversariis fuisset exceptus, confutandum suscepit Ambrosij rogatu Adamantius, jam licet è vivis sublato Cello.

F VI. Ex Epistolis Origenis duas omnino integras, & nulla sui portione truncatas, quasdam ex parte duntaxat superstities habemus. Integra superest Epistola ad Iulium Africanum, qua doctissimo illi viro, Susannæ historiam, quæ in Danielis libro legitur, adulterinam suspicanti, ipsiusque per epistolâ roganti sententiam erudite respondit, suamque narrationi huic auctoritatem asseruit. Plurima utriusque circumferuntur Græca manu exarata exemplaria; quorum unum à se descriptum ad me transmisit Emericus Bigotius, singulari vir eruditione: & Nos aliquando, cum Deo, ambas inter Syntagmata vulgabimus. Integra quoque est Epistola, qua constat decimum tertium Philocaliæ caput, quaque Gregorium Thaumaturgum ad sacrarum literarum studium Origenes adhortatur. Rufinus in libello De adulteratione librorum Origenis, recitat partem Epistolæ, quam patria depulsus ad Amicos Alexandrinos Adamantius scripsit, in qua falso jaclare adversarios queritur, persuasum esse sibi, futurum ut salutem Diabolus aliquando consequatur; addit Hæreticum quemdam disputationis secum habitæ Acta adulterasse; & se Actorum misisse codicem, unde corruptor fallitatis argueretur; alium item Hæreticum, qui congredi secum detrectaverat, falsam disceptationis historiam mandasse literis, & passim vulgasse, sed vani-

Excerpta
Origenis
classem
ripij Ma-
ata (que
uod non
iusmodi
uateriam
olo.
Origenis
ologia pro
Origenem
Lector
ua à Bas-
damanti
sunt fra-
pro Ori-
tereaque C
SUNT,
s.
oretationi-
I. Epistola
ti libri, vel
nt. Elibris
mit Pam-
atrecione
bri secun-
suspiciant.
Plotini. Si
te, à vero
arum alle-
miciis, vel
æ elemen-
jicit Rufi-
quæ ὑποπ-
a Origenes
ero Roma-
nclasse Ori-
specimen
(αὐτοῦ ἀ-
ritium, vel
quam ab ip-
dum brevit-
us libris spe-
alii lecti di-
sefe produ-
Rufiniana
et, & inter-
id sit Sabo-